

نگاهی به کارکردها و گونه‌های دانشگاه مجازی

دانشگاه با طعم کلیک

بخش نخست

در نوع همزمان آنها یک کلاس واقعی شبیه‌سازی شده و تمام افراد نیز در یک زمان و از هر نقطه‌ای با اتصال به شبکه می‌توانند در کلاس حضور یابند و در نوع غیرهمزمان محتوای کلاس برای مدتی روی شبکه باقی می‌ماند تا افراد بتوانند در زمان‌های متفاوت از آن استفاده کنند.

ملزومات

برای تحصیل در یک دانشگاه سنتی موارد زیر باید فراهم آمده باشد: ساختمان مناسب در محیطی آرام و مناسب تحصیل، وسیله رفت و آمد، کتابخانه‌ای متناسب با تعداد و نیاز رشته‌های آن دانشگاه که حاوی نسخ کاغذی کتاب‌های مورد نظر بوده و دارای فضایی مناسب برای مطالعه باشد و نیز تعداد زیادی کلاس که دارای تجهیزات لازم برای تدریس و حضور دانشجویان باشد. به علاوه سالن‌های کنفرانس و محیط‌هایی برای حضور دانشجویان همچنین تعداد زیادی پرسنل که کارهای تکراری امور آموزش و اداری و بایگانی را انجام دهند.

حال به همه این‌ها حضور همزمان استاد و شاگردان را در یک محل اضافه کنید که می‌تواند مشکلات متعددی را برای افراد ایجاد کند. اما در مقابل این روش سنتی برای حضور در یک دانشگاه مجازی این موارد لازم است: یک رایانه متصل به شبکه سراسری، یک سیستم طراحی شده برای دانشگاه همراه قصد تحصیل. ناگفته پیداست که با شرایط موجود در شهرهای بزرگ، گسترش دانشگاه‌های سنتی چندان مقرون به صرفه و عقلانی نیست؛ مگر در مواردی که درس‌ها به حضور فیزیکی افراد وابسته باشد و دروس حالت تجربی داشته و نیازمند کار با دستگاهی خاص باشد که در آن رشته‌ها نیز بیشتر دروس باید به صورت الکترونیکی ارائه شود و تنها هزینه کلاس‌های عملی را از این میان نمی‌توان حذف کرد. پس در هر حال باید از مزایای فناوری اطلاعات حداکثر استفاده را برد.

پی‌نوشت

1. Distance Learning
2. e-Learning
3. Web-Based Training
4. Electronic Performance Support Systems
5. Synchronous Virtual Classroom
6. Asynchronous Virtual Classroom

سعید نوری آزاد

زمانی اگر کسی در خانه می‌ماند، نه درآمدی کسب می‌کند و نه چیزی یاد می‌گیرد. اما آن روزها گذشته و با پدیده‌ای به نام فناوری اطلاعات دیگر نیازی به انجام کارها به روش سنتی نیست. یکی از آن کارها درس خواندن است.

با ورود شیوه‌های نوین برقراری ارتباط تقریباً تمام کارهای روزمره که به نحوی با برقراری ارتباط همراه بود، یا تغییر شکل و ماهیت داده و یا راه‌های نوینی برای انجام آن ایجاد شده است. این شیوه‌های نوین مزایای بسیاری نسبت به شیوه‌های قدیمی دارد و همان‌طور که گفته شد درس خواندن یکی از زمینه‌های متحول شده در عصر فناوری اطلاعات است و دانشگاه‌های مجازی نیز یکی از آثار این عصر است.

دانشگاه مجازی

دانشگاه مجازی یکی از گونه‌های آموزش مجازی است که بر پایه آموزش‌های الکترونیکی ارائه می‌شود و در آن دروس دانشگاهی به عنوان محور تدریس منظور می‌گردد تا از مجموعه یک دوره تدریس نتایج مشابه یک دوره تدریس در دانشگاه سنتی حاصل شود. به عبارتی دانشگاه مجازی در شکل اولیه آن از نظر محتوا تفاوت چندانی با نوع سنتی آن ندارد. محتوای دروس و نحوه ارائه آنها نیز تنها با تغییر در رسانه بین استاد و شاگرد روبرو شده و باقی مطالب همان تدریس سنتی است و انواع ابتدایی این دانشگاه‌ها قسمتی از کار دانشگاه‌هایی را انجام می‌دهند که تا قبل از آن به صورت سنتی وجود داشته است و برای گسترش و تنوع در آموزش اقدام به تاسیس این رشته‌ها می‌کند.

اما دانشگاه کاملاً مجازی دانشگاهی است که تقریباً وجود خارجی ندارد (مگر در حد یک دفتر که طبق قانون ثبت موسسه لازم است) و تمام کار خود را بر مبنای دنیای مجازی پایه‌گذاری کرده است، تا بتواند بدون محدودیت در زمان و مکان و با گذشتن از تمام مرزهای جغرافیایی برای تمام دنیا به عنوان یک محل در دسترس باشد.

در آن بوده است که می‌تواند آموزش از دور را تحقق بخشد و نیز آموزش‌های استادمحور را بدون تأثیر رفتار دانشجو و محیط به نحو مطلوبی ایجاد کند و در مقابل آموزش‌هایی که در آنها دانشجو باید نقش بیشتری ایفا کند را بدون وجود عوامل استرس‌زا و در محیط جدید به اجرا درآورد.

دانشگاه مجازی بر اساس سه نوع آموزش که اساس آموزش الکترونیکی^۱ است اقدام می‌کند. اول آموزش مبتنی بر وب (WBT^۲) که شامل آموزش‌های چندرسانه‌ای و تفکیکی (متن، صوت و تصویر) در محیط اینترنت است. نوع دوم آموزش (EPSS^۳) که برخی آن را «سیستم‌های پشتیبانی عملکرد» ترجمه می‌کنند، سیستم‌هایی هستند که برای ارزیابی دانشجو و محصول آموزشی کاربرد دارند؛ یعنی با برگزاری امتحانات و دریافت سسبازخورد‌های آموزش برآیندی از کل و یا قسمتی از آن به دست می‌آورد و در نوع سوم کلاس‌های مجازی است که به ۲ صورت همزمان (SVC^۴) و غیرهمزمان (AVC^۵) قابل برگزاری است.

این دانشگاه دارای محتوای تدرسی متفاوتی از دانشگاه سنتی است. رویه‌های آموزشی در آن اصلاح شده است، روند اداری امور تسهیل و بهینه‌سازی گردیده تا بر خلاف روال دانشگاه سنتی مهم‌ترین امر در دانشگاه آموزش باشد و نه امور اداری. این دانشگاه در واقع یک پایگاه داده گسترده، یکپارچه و در عین حال پیچیده است که بنا بر روابط تعیین شده میان اعضا تشکیل یک سازمان مجازی را می‌دهند. در یک تعریف معنایی نیز می‌توان گفت دانشگاه مجازی راهکار گسترش آموزش است که دارای درجات و گونه‌های بسیاری است که از ارائه یک درس به صورت اینترنتی آغاز می‌شود و طیفی تا دانشگاه صددرصد مجازی را پوشش می‌دهد.

نوع کارکردهای دانشگاه مجازی

مجازی‌سازی بخش جدایی‌ناپذیر دنیای فناوری اطلاعات است که به جهت مزایای فراوان آن در اکثر امور نیز به کار گرفته می‌شود. مجازی‌سازی یک دانشگاه نیز به دلیل دورنمای کاربرد مجازی‌سازی

آیا آیکان مستقل می‌شود؟

سالیان زیادی است که کنترل دامنه‌های اینترنتی و به خصوص ۲ پسوند دامنه com و net. در سایه‌ای از حاکمیت آمریکاست. در این کشور در شعارهای انتخاباتی ریاست جمهوری گذشته، حمایت از مالکیت معنوی، استقلال سازمان‌های نظارت بر محتوای دیجیتال را دست‌مایه جمع‌آوری آرا قرار داده شد و حالا وقت آن رسیده است تا رئیس‌جمهور این کشور نشان دهد که به شعار تغییر واقعاً پایند است یا خیر؟

چند هفته پیش مدیر جامعه اطلاعاتی اتحادیه اروپا خواستار آن شد که سازمان نظارت بر نام‌ها و ارقام اینترنتی (آیکان / Ican) از ماه اکتبر ارتباط خود را با دولت آمریکا قطع کند و کاملاً مستقل شود. وی از رئیس‌جمهور آمریکا خواست به شکلی شفاف‌تر و چندجانبه با نظارت بر

اینترنت موافقت کند. آیکان در مورد نام‌هایی که باید به دامنه‌های عمومی اینترنت مانند com اضافه شوند، تصمیم می‌گیرد اما ردینگ خواستار مستقل شدن کامل آیکان و نظارت بر آن از سوی یک گروه قضایی برای بحث در مورد اینترنت و موارد امنیتی آن است.

چنین گروهی شامل دو نماینده از آمریکای شمالی و جنوبی، اروپا و آفریقا و سه نماینده از آسیا و استرالیا است و همچنین رییس این هیات به عنوان عضو غیررای دهنده خواهد بود. آیکان که مسوول تعیین آدرس‌های اینترنتی مانند com و net. است، سازمانی غیرانتفاعی واقع در جنوب کالیفرنیاست که در سال ۱۹۹۸ تاسیس شده و تحت نظارت وزارت بازرگانی آمریکا فعالیت می‌کند و در نتیجه نگرانی‌هایی را به وجود آورده، زیرا اینترنت متعلق به منطقه گسترده‌تری دانسته

می‌شود. توافق فعالیت آیکان با دولت آمریکا در ماه سپتامبر به پایان می‌رسد. طبق بیانیه‌ای ویویان ردینگ، کمیسر جامعه اطلاعاتی اتحادیه اروپا، این امر راه را برای خصوصی‌سازی کامل آیکان باز کرده و همچنین این پرسش را برمی‌انگیزد که آیکان باید در برابر چه کسی پاسخگو باشد؟